St. 170 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) ...u, v sredo 19. julija 1922 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVII

...izhaja, izvzemši pondelj... ...raj. Uredništvo ... Asiškega St. 20, I. nadstr... pisma se ne sprejemajo, r... Štefan Godina. — La... znaša za mesec L 7. —, 3... Za inozemstvo mesečno 4 lire.

Licejska Knjižnica LJUBLJANA - Jugoslavija

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent osmi tnice, in zahvale, poslanice in vabila po L 1· —, oglasi denarnih zavodov mm po L 2. — Mali oglasi po 20 st. beseda, najmanj pa L 2 — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Bilanca haaške konference

Po genovski konferenci je široka evropska javnost začela upati in z velikim pričakovanjem je ves svet uprl svoje oči v Haag, kjer se je imel narediti korak naprej k zaželjenemu cilju: obnovitvi Evrope. Sedaj pa nam prihajajo iz Haaga brzojavke, ki pripravljajo konec in ni prenagljeno, če po več nego enomesečnem razpravljanju, izmenjavanju spomenic, po mnogih sejah komisij, odborov, odsekov in pododsekov in po različnih več ali manj slavnostnih pojedinah že sedaj potegnemo bilanco. Ta bilanca ima sicer mnogo postojank, toda konečni saldo je zelo, zelo pičel, haaškim hotelirjem in izvoščekom je za nekaj časa pomagano, toda v ostalem se stroški niso izplačali.

Zagrebški «Obzor» je celo mnenja, da bilance haaške konference niti ni mogoče napraviti. Od dneva otvoritve do danes se ne more zabeležiti nobenega napredka. Države so ostale na istih pozicijah, na katerih so stale po genovski konferenci; le Francija je zapustila svojo dosedanjo politiko izrecne abstinence ter je delala na to, da vzdrži stike s sovjetsko republiko. To je v resnici edina pozitivna postojanka, ki znači korak naprej v politiki zapadnih držav napram Rusiji.

Vendar pa so prišle zapadne države v Haag z natančno označenim programom, katerega so se do sedaj tudi točno držale. Ta program se da na kratko orisati tako-le: treba je izvojevati popolni idejni poraz sovjetov, kateri bi se odkrito morali odpovedati komunizmu ter priznati zasebno lastnino; Rusija bi morala nadalje dati v prvi vrsti odškodnino vsem nekdanjim lastnikom podjetij v obliki koncesij na vire ruskih surovin, imela bi upeljati posebno prednostno postopanje z inozemci, a razun tega bi morala v načelu priznati vse svoje stare dolgove ter se seveda tudi obvezati, da jih bo plačala, čim si narod gospodarsko opomore. Za vse to so zapadne države pripravljene dati Rusiji kredite, toda ne državne, ampak zasebne.

Temeljni cilji te politike so še precej jasni: dovedla bi pred vsem do gospodarskega izkoriščanja Rusije s strani zapadnih držav a ob enem bi uničila ugled sovjetov v očeh ruskega naroda ter tako pripravila tla za zrušitev sovjetskega sistema.

Z druge strani je imela politika sovjetskih odposlancev dva cilja: politični in gospodarski cilj. V Genovi in v Haagu je šla sovjetska politika za tem, da se razbije enotno fronto zapadnih držav s sklepanjem posebnih pogodb. Najbližja bodočnost in dogodki, ki bodo sledili neposredno haaški konferenci, bodo pokazali, v koliko je dosegla ta svoj cilj. Oficijelno bo ostala enotnost politične fronte najbrže nedotaknjena, ker vidijo zapadne države samo v svoji edinosti izhod da med seboj ne začnejo tekmovati za ruske koncesije; enotnost fronte jim nudi najboljšo priložnost za medsebojno kontrolo v tej smeri. Danes je Rusija tako ogromno in dobro polje za izkoriščanje, da lahko vse evropske države s složnim postopanjem pridejo do svojega sorazmernega deleža. Le za primer, da enotni in složni napori za dosego koncesij ne bi dovedli do povoljnega uspeha, bi znalo priti do razkola med zapadnimi državami in boj za ruske koncesije bi postal odkrit. Nekaj takega smo doživeli v Genovi, ko se je razpravljalo o izkoriščanju petrolejskih virov.

Drugi cilj ruske politike so bili krediti. Tukaj so zapadne države — tako konstatira haaški dopisnik «Manchester Guardian-a» — zagrešile svojo največjo napako s tem, da niso prinesle vsaj navidezen načrt kreditov za Rusijo. Če bi bile zapadne države označile vsaj nekoliko konkretnih svot, bi bilo postopanje ruskega odposlanstva gotovo popolnoma drugačno. Zapadne države so v Haagu preslabo zakrile svojo željo po koncesijah, čeravno je bila spretno zavita v obliko jamstev, a na drugi strani so preveč nerazločno govorile o kreditih, kateri bi bili lahko postali sladka vada za rusko odposlanstvo. Čim so zapadne države vse reševanje ruskega vprašanja postavile na izključno kupčijsko podlago — daleč od idealnih ciljev evropske obnove — je jasno, da so se tudi Rusi morali postaviti na stališče trgovca, kateri prodaja samo proti gotovini in le za dobro zveneč denar.

Parkrat je bilo tekom haaške konference javljeno, da se predvideva sklepanje velikega gospodarskega sporazuma med sovjetsko vlado in skupino angleških in ameriških kapitalistov. Govorilo se je tudi o svoti 3 miljard frankov v zlatu, katere bi neki finančniki te skupine plačali za izključno pravico na koncesije v kavkaškem petrolejskem področju. Zdaj proti koncu konference se taki glasovi ponovno pojavljajo, govori se celo o posebni pogodbi med Rusijo in Ameriko, pogodbi, ki bi bila slična oni sklenjeni v Rapallu med Rusijo in Nemčijo. Tudi Litvinov je ob neki priliki naglaševal verjetnost take pogodbe. Nekaj bo torej na teh glasovih.

Seje v haaški mirovni palači se bodo zaključile že v prihodnjih dneh, mogoče urah, brez vsakega uspeha, z velikanskim primanjkljajem v političnem in psihološkem pogledu. Genovska konferenca je vsaj zbližala zastopnike evropskih narodov, jim dala priliko, da so se medsebojno spoznali ter menjali svoje nazore o vseh mogočih vprašanjih. To ni dosti, vendar pa je bilo nekak psihološki plus, porodilo se je upanje na možnost obnove in sporazuma. Haaška konferenca, postavljena na suho, strokovnjaško podlago, nam ne prinaša niti tega. V borbi in v tekmi za zlato se niti ni mogla poroditi misel na evropsko vzajemnost, katera bi mogla spremeniti duševni ustroj evropskih mas.

S polnim pravom opozarja «Obzor» na besede amerikanskega miljardarja Franka Vanderlip-a, ki jih je izustil nedavno v nekem svojem razgovoru, in s katerim je zelo natančno opozoril na duševne vzroke evropske gmotne krize: Materijalna obnova se da doseči samo z duševno obnovo Evrope, a od tega smo še daleč, kakor pričajo vsi današnji dogodki. Še-le tedaj, ko bodo mase dobile velik ideal — podoben idealu zmage demokracije v vojni —, kateremu bi bile voljne in ob enem prisiljene posvetiti vse svoje napore in vse svoje produktivno delo, ko se bo izvršil tak duševni preobrat, še-le tedaj se bo lahko govorilo o duševni obnovi. Haaška konferenca pa je najboljši dokaz za to, da se na čisto materijalni podlagi ne more zidati nova Evropa.

Italija

Pred padcem Factove vlade?

RIM, 18. Dogodki v Kremoni in sobotna seja zbornice so zelo omajali položaj vlade, oziroma njenega predsednika, ki je obenem minister notranjih stvari. Saj govore proti ministru notranjih stvari vse italijanske pokrajine, ki so pozorišče krvavih bojev in požigov. Socialisti in komunisti hočejo na vsak način padec sedanje vlade in velik del popolarov je tudi odločno za to, da dobi mesto notranjega ministra mož, ki bo znal nastopati bolj odločno nego Facta. Sicer pa popolari še niso določili svojega stališča, tembolj, ker je težko najti moža, ki bi nastopil odločno. Tak mož se išče v Italiji zastonj že od konca vojne sem in njegova naloga postaja vedno bolj težavna. Popolarski poslanci bodo določili svoje stališče še-le, ko se o tem izrazi vodstvo stranke. Don Sturzo je z ozirom na kritični položaj odložil svoj odhod v Sicilijo in je ostal v Rimu, kjer je imel pogovore z voditelji posameznih strank, med drugimi tudi s Turatijem. Tudi štiri demokracije se še niso odločile. Vzrok je morda isti kakor pri popolarih. Nittijevci in reformisti pa so se baje že trdno odločili, da bodo glasovali proti vladi. Položaj je postal v zadnjem času zelo kritičen, tako da bo moral ministrski predsednik brzkone že nocoj podati izjave o notranji politiki. Sicer pa se Facta kaže velikega optimista, ker je po njegovem mnenju položaj boljši nego lani. Po nekaterih krajih — je dejal —, ki so ponavadi pozorišče izgredov, se letos vrše povsem mirno poljska dela. Ali so tega mnenja tudi posamezne stranke in posebno kraji, kjer se vrše krvavi izgredi, je seveda drugo vprašanje.

Kremonski prefekt stavljen na razpoloženje

RIM, 18. Z današnjima kraljevima odlokoma je bil Guadagnini kom. Giuseppe, kremonski prefekt, stavljen na razpoloženje ministrstva notranjih stvari, na njegovo mesto pa je bil imenovan Rossi kom. dr. Francesco, podprefekt.

«Banco di Roma» zviša delniško glavnico na 200 miljonov lir

RIM, 18. Upravni svet banke «Banco di Roma» je sklenil predlagati na prihodnjem izrednem občnem zboru delničarjev zvišanje glavnice zavoda od 150 do 200 miljonov lir.

Ponovni krvavi izgredi med fašisti, socialisti in komunisti

RIM ,18. Uradna poročila javljajo, da se je vrnil v Kremono mir, toda istočasno prihajajo vesti o krvavih izgredih v drugih mestih. Do hudih spopadov med socialisti in fašisti je prišlo v Novari in okolici. V Novaro prihajajo še vedno oborožene fašistovske čete iz Lomelline in Emilije. Mesto je že polno fašistov. Kmetska zveza in industrijsko delavstvo so proglasili protestno stavko, ki traja še vedno. Stavka je bila proglašena vsled tega, ker so fašisti v noči od nedelje na pondeljek razdejali nekoliko socialističnih krožkov kot maščevanje za ranitev nekega njihovega tovariša.

Blizu Napolija je bil v spopadu s fašisti ubit en komunist, dočim so bili trije težko ranjeni. Fašisti so prisilili z grožnjami na odhod tudi soprogo bivšega komunističkega poslanca Misiana, ki je bila prišla v Torre Annunziato obiskat neko prijateljsko družino.

V Milanu je bil izvršen napad na družinski odsek, ki se nahaja v zadružnem poslopju. Bil je ubit en delavec, ena deklica in štiri druge osebe pa so bile težko ranjene. Napadalci so se po izvršenem napadu odpeljali z avtomobilom. Orožniki, ki so bili poklicani na lice mesta, niso aretirali nikogar.

V Tolentinu so fašisti preprečili socialistiško zborovanje. Socialistiški poslanci, ki so se peljali z vlakom v Tolentino, so bili prisiljeni z grožnjami, da nadaljujejo vožnjo, ne da bi izstopili. Posamezne socialistiške organizatorje so fašisti pretepli. Prišlo je tudi ponovno do spopadov med nasprotniškimi skupinami.

V Rimu je prišlo do spopadov med ljudskimi arditi in fašisti.

Jugoslavija

Vprašanje zveze Slovenije z morjem

BELGRAD, 18. Na zadnjo sejo ministrskega sveta, na kateri je bilo v prvi vrsti stavljeno na dnevni red vprašanje gradbe slovenskih železnic, je bil povabljen vkljub temu, da je podal demisijo, tudi minister poljedelstva Ivan Pucelj, voditelj stranke slovenskih samostojnih kmetov. Minister Pucelj je razložil zahteve svoje stranke in poudarjal absolutno potrebo zveze Slovenije z morjem. Ta zveza je za vso državo velikega gospodarskega, industrijalskega in tudi strategičnega pomena. Veliko važnost bi imela ta proga tudi za mednarodni promet z Nemčijo, Madžarsko in Čehoslovaško. Slovenija je sedaj zvezana z morjem na eni strani preko Italije, vozni tarifi za spoj preko Zagreba in Karlovca pa bi bili nesorazmerno visoki. Izvajanja ministra Puclja so baje zadela na odpor pri ostalih ministrih. Minister Pucelj si je pridržal pravico do definitvnega dogovora za nekoliko dni.

Te dni se je mudila v Belgradu radi istega vprašanja tudi deputacija slovenskih radikalcev iz Kočevja.

S strani vlade je bilo namreč obljubljeno ministru Puclju, da se bo s posebnim zakonom o gradbi prog določil rok šestih let za gradbo železniške proge v Sloveniji, katero žele samostojni kmetje. Razen tega bo vlada za progo Ljutomer - Murska Sobota 8 miljonov zlatih frankov. Minister Pucelj je izjavil, da ne more pristati na tako rešitev, da pa dovoljuje, da ostane vprašanje odprto, dokler ne pride sklep glavnega odbora kmetske stranke.

Ministrski predsednik je bil medtem pozvan na Bled, da poroča kralju o političnem položaju.

Protest kastavske občine proti jugoslovensko-italijanskemu dogovoru

KASTAV, 17. Te dni se je vršila v Kastvu javna skupščina, katere se je udeležil tudi narodni poslanec Juraj Kučić. Poslanec je govoril, da bi moral dobiti Kastav s strani Italijanov enake ugodnosti, kakor jih da Jugoslavija Zadru. Govor je bil zelo odobravan. S skupščine je bila poslana brzojavka kralju Aleksandru na Bled, v kateri kastavsko prebivalstvo pozdravlja najudanejše kralja in kraljico, želeč jima dolgega in srečnega življenja za dobrobit ujedinjena jugoslovenskega naroda. Na brzojavko je došel kmalu odgovor, v katerem se kralj in kraljica toplo zahvaljujeta za pozdrav. Druga brzojavka je bila poslana ministrskemu predsedniku Pašiću, v kateri se naglaša, da je Kastav edina istrska za Jugoslavijo [illegible]ena občina in prebivalstvo Kastva prip[illegible] a ministrskemu predsedniku, da se zavzame za korist kastavske občine pri ureditvi obmejnega prometa z Italijo, sicer preti Kastvu gospodarsko trpljenje. Tretja brzojavka se obrača na zunanjega ministra Ninčića, da se zavzame za enake ugodnosti za Kastav, kakor jih dobi Zader v obmejnem prometu. Zadnja brzojavka je naslovljena na pokrajinskega namestnika Demetrovića v Zagrebu in povdarja, da vsled nenaravnih državnih mej trpi jugoslovenski Kastav ekonomski. Prebivalstvo se zahvaljuje za dosedanje njegovo zavzemanje za kastavske koristi in se priporoča tudi za v bodočnost.

Razpoložljiva mesta za geometre.

BELGRAD, 18. Ker je sedaj v polnem teku delo razmejitvenih komisij na severozapadni meji, se zelo občuti pmanjkanje tehnikov. V ministrstvu za šume in rude potrebuejio 15 geometrov za komisije. Sprejemajo se tudi tehniki tretjega in četrtega letnika. Rok za prijave je do 20. t. m.

Velik požar v Bohinjski Bistrici.

LJUBLJANA, 17. V soboto je v Bohinjski Bistrici izbruhnil požar, ki se je vsled silnega vetra naglo razširil od ene na drugo streho, ki so skoraj vse lesene. V hipu je bilo uničenih nad 25 skromnih, a okusnih in čednih kmetijskih hiš. Požar je divjal s tako silo, da si ljudstvo na moglo pomagati. Mogli so rešiti le živino in kako malenkost, drugače pa je zgorelo vse. Pogorelcem so prihiteli na pomoč vojaki in letoviščarji. S posebno vnemo in samozatajevanjem so se lotili gasenja člani «Bajsovega kluba», ki so vsled požara prekinili svoj izlet na Črno prst, kamor so odšli še-le ponoči, ko se je vlila silna ploha dežja in je bil ogenj že omejen. Na pogorišče so privozili tudi ognjegasci z Bleda, katerim je kralj, ki je tamkaj na letovišču, dal svoje avtomobile na razpolago. Pozneje se je pripeljal na pogorišče tudi kralj sam in se informiral o nesreči. Hotel je spoznati tudi deklico, ki je planila v plamen, da reši dete v zibelki.

Škodo cenijo na 50 miljonov kron. Požar je baje nastal vsled neprevidnosti otroka, ki se je igralo v nekem kozolcu z vžigalkami. Prebivalstvo je silno potrto, ker to je že drugi požar v tem letu. Človeških žrtev k sreči ni bilo; zgorelo je le par glav živine.

Poljska

Potežkoče pri sestavi vlade

VARŠAVA, 18. Korfanty zadevlje na vedno večje težkoče pri sestavljanju vlade, ker mu posamezni poslanci še vedno odklanjajo podporo in ker skupina dela odklanja sodelovanje pri sestavi vlade.

Mnenja listov se križajo. Nekateri pravijo, da bo Korfanty na vsak način sestavil vlado, da pa ga bo skupščina vrgla, drugi pa pravijo, da bo opustil sestavljanje vlade.

Medtem se naznanja, da so socialistična stranka in delavske organizacije začele izvenparlamentarno agitacijo proti Korfantyjevi vladi in proti vladi, ki bi bila sestavljena iz desnice.

Francija

Konferenca poslanikov

PARIZ, 18. Konferenca je imela včeraj sejo pri ministrstvu za zunanje zadeve. Bavila se je z ustanovitvijo komisij, katere bodo imele nalogo, da proučijo finančno stran medzavezniških komisij, ki so bile v Gornji Šleziji.

Anglija

Zborovanje Zveze narodov v Londonu Vprašanje bolgarskih komitašev in narod. manjšin

LONDON, 18. Včeraj je bila otvorjena plenarna seja Zveze narodov.

Listi posvečajo posebno pažnjo vprašanju bolgarskih komitašev in tozadevnemu protestu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, Romunije in Grške. Bolgarska trdi, da ji preje absolutno ni mogoče udušiti četaške akcije, ker ne more rekrutirati dovolj vojakov - prostovoljcev, kakor to predpisuje neuiliška mirovna pogodba in veli dalje, da se čete po večini organizirajo iz bolgarskih emigrantov. Bolgarska vlada končno predlaga, da sosedne države dovolijo bolgarskim emigranom povratek v domovino, da se jim vrne njih imetek, da se vpoštevajo določila o narodnih manjšinah, ki jih jamčijo mirovne pogodbe.

«West Münster Gazette» priobčuje celokupni program razprav v vprašanjih, ki zadevajo Zvezo narodov. Na dnevnem redu so: 1. vprašanje mandata v Palestini; 2. vprašanje narodnih manjšin na Madžarskem, Poljskem, Bolgarskem in v Gornji Šleziji; 3. poročilo finančnega odbora; 4. vprašanje Rusije; 5. vprašanje določitev mej med Avstrijo in Madžarsko; 6. gibanje bolgarskih čet v ozemlju držav, ki meje na Bolgarsko; 7. poročilo finančnega odbora o posojilu čehoslovaške republike z banko Baring; 8. poročilo ekonomskega odbora; 9. poročilo komisije za omejitev oboroževanja; 10. poročilo odbora za pacifikacijo držav; 11. in 12. zdravstvene razmere in ukrepi proti razširjenju nalezljivih bolezni; 13. poročilo odbora za zaščito žensk in dece; 14. poročilo o razdelitvi in vporabi fondov, ki zadevajo Nemčijo in Poljsko; 15. proračun za leto 1923., 16. genovska konferenca in Zveza narodov.

LONDON, 18. Svet Zveze narodov se je bavil z vprašanjem zaposljevanja ter kupčevanje z ženskami in otroci ter sestavil poročilo, ki vsebuje različne varnostne ukrepe. Generalni tajnik je nato prečital poročilo o zavlačevanju žensk in otrok na Turško in v Malo Azijo. Svet je imenoval komisijo, ki ima nalog, da v zvezi z visokimi zavezniškimi komisarji v Carigradu dela na to, da se deportirane osebe povrnejo v domovino. Kitajski odposlanec je predložil poročilo o stroških stalnega mednarodnega sodišča, v katerem je ob enem zahteval, da naj prevzame te stroške Zveza narodov v svoj glavni proračun.

Nato se je pripustila javnost, da prisostvuje seji sveta. Razpravljalo se je o prenosu tistih nemških fondov na Poljsko, ki so namenjeni za socialne naprave. Konečno se je sklenilo, da se pošlje posameznim vladam poročilo tičoče se razdelitve stroškov.

Lloyd Georgejeve izjave o haaški konferenci in o nemški vojni odškodnini

LONDON, 18. Dolnja zbornica. V odgovor na razna vprašanja je odgovoril Lloyd George, da konferenca v Haagu nima nobenega izhoda, če se v zadnjem hipu ne najde kaka rešitev. Angleška delegacija se bo bržkone vrnila tekom tekočega tedna. Lloyd George je izjavil, da ne bo mogel bolj obširno poročati o tem, dokler ne bo imel prilike slišati angleške delegate.

Lloyd George je nadalje izjavil, da ne more podati nikakih novih izjav glede padanja nemške marke in glede vojnih odškodnin. Za sedaj se tudi še ne more določiti rok za nov sestanek vrhovnega sveta.

Na vprašanje, ali bo angleška vlada vztrajala pri zahtevi, da naj se ne udejstvijo priporočila odškodninske komisije glede ureditve nemške bilance, je Lloyd George odgovoril, da angleška vlada smatra, da je predvsem potrebna vzpostavitev finančnega sistema.

Nizozemska

Zadnji poizkus za rešitev konference v Haagu

HAAG, 18. Včeraj so bila predložena podkomisijam poročila posameznih predsednikov, ki so za prekinjenje pogajanj z rusko komisijo. Poročila so bila odobrena s pridržkom, da se lahko izpremene, če ruska delegacija izpremeni svoje stališče. V ta namen je sklican za danes sestanek prve podkomisije, ki se bavi z vprašanjem zasebne lastnine. Baron Aevzzana poudarja v svojem poročilu, ki ga je predložil kot predsednik podkomisije za kredite, da bi bilo potrebno, da se prihodnja pogajanja začnejo brez nesporazumljenj in da se delo, izvršeno na konferenci v Genovi in v Haagu, ne sme izgubiti. Konferenca v Haagu — nadaljuje baron Avezzana — je ponovno priznala: 1. da ruska vlada ne more dobiti posojil ne kreditov s strani evropskih vlad; 2. da evropski zasebni kapital lahko sodeluje pri obnavljanju Rusije; 3. da jamstva, ki jih dajo zasebnim kapitalistom posamezne vlade, ne morejo menjati zakonov, po katerih deluje privatni kapital; 4. da je sedaj odvisno od Rusije, da doseže sporazum v vprašanjih, s katerimi se bavita drugi dve komisiji in da ustvari take razmere, da se bo mogla že ekzotična rastlina kapitala zopet vsaditi v rusko zemljo in s svojimi plodovi doprinašati k obnovitvi Rusije. Če je res — nadaljuje poročilo barona Avezzane — da obstoja gospodarska solidarnost med Rusijo in Evropo in da sta si ena drugi potrebni, bi se morala postaviti bodoča pogajanja na podlago solidarnosti in vzajemnih koristi. Samo če prevlada to načelo, bo mogoč sporazum, kajti v tem slučaju bo Rusija svojevoljno vzpostavila zaupanje, ki danes tvori predmet pogajanj, in Evropa bo rada v mejah možnosti ponudila svoje sodelovanje. Ne dvomimo — zaključuje poročilo — da je ta dan blizu in v tem prepričanju smo sporočili v našem poročilu ruski delegaciji, da so države, ki so se udeležile konference v Haagu, še vedno enako naklonjene Rusiji.

Nemčija

Nemška vlada za uveljavljenje wiesbadenskega dogovora

BERLIN, 18. Nemška vlada je obvestila francosko poslaništvo, da se strinja s predlogom francoske vlade, da naj se wiesbadenski dogovor uveljavi z dne 20. t. m.

Načrt za prisilno posojilo odobren Večina državnega zbora za odobritev zakona za zaščito republike

BERLIN, 18. Državni zbor je odobril v tretjem čitanju zakonski načrt za prisilno posojilo, zakonski načrt glede davkov na dohodke in pa zakonski načrt glede davkov na dedščine.

Neodvisna socialistična stranka je sklenila z 39 glasovi proti 17, da bo glasovala za zakon o zaščiti republike. Vsled tega sklepa je zagotovljena dvetretinska večina, potrebna za odobritev zakona, ki vsebuje izpremembo ustave.

Von Simons izvoljen za predsednika vrhovnega sodišča na Lipskem

BERLIN, 18. Državni zbor je izvolil soglasno za predsednika vrhovnega sodišča v Lipskem dr. Simonsa, bivšega ministra vnanjih stvari.

Amerika

Hudi spopadi med policijo in stavkujočimi delavci v Ameriki

PARIZ, 18. V Welsburgu je prišlo do hudih spopadov med stavkajočimi rudarji in policijo. Rudarji so bili napadli zjutraj straže pri rudnikih in jih večinoma pobili, nakar so zažgali rudnike. Poklicana je bila na pomoč policija, ki je še-le po hudem boju razgnala demonstrante. V Griftonu v Virginiji je prišlo do spopada, v katerem je bilo ubitih 12 rudarjev. V Chicagu je bilo zastrupljenih 30 prostih delavcev. Tudi po drugih mestih je prišlo do hudih spopadov med stavkajočim delavstvom in policijo.

Dnevne vesti

Popravek oziroma izpopolnilo. Naš poslanec g. dr. Wilfan nas naproša, da k včerajšnjemu poročilu o seji juridičnega odseka deželne svetovalne komisije dodamo, da se je te seje, poleg dr. Slavika, ki je edini naš član odseka, udeležil tudi on kot član komisije, v kateri smo zastopani po svojih petih poslancih in g. prof. Franu Matejčiču.

Radi ustrezamo g. poslancu. V hitrici dela nam je njegovo ime ostalo v peresu. Sicer pa je mogel čitatelj sklepati, da je bil tudi naš poslanec navzoč, iz poročila, ki pravi, da je bil g. dr. Wilfan izvoljen v pododsek za proučevanje vprašanja rabe jezikov.

Predujmi občinam v odrešenih pokrajinah. Ministrski svet je odobril osnutek kraljevega odloka, s katerim se podaljša pooblastilo parlamentarne komisije za predujme občinam novih pokrajin.

Ali je kaj takega potrebno? O žalostnem stanju naših ljudskih šol, posebno onih v Istri, vsako toliko pišejo listi in celo v parlamentu se včasih govori o tem. Manj se govori o naših srednjih šolah. Res malo jih je, da skoraj ni vredno govoriti o njih, in, ne da bi hoteli posameznim vse časti vrednim profesorjem stopiti bližje, so na tako slabem glasu, da lahko rečemo, da imamo le par senc srednjih šol, ne pa srednje šole. Mi se s srednjimi šolami bavimo le sem ter tja, ker imamo vedno upanje, da je sedanje stanje le začasno in da vendar enkrat pridemo do dobrih srednjih učnih zavodov, ki bodo odgovarjali svoji nalogi ter bili pripravni, da dajo naši mladini dobro in trdno podlago za znanstveno in strokovno delovanje v življenju.

Primer pa, ki nam je prišel na uho, moramo objaviti, ker preveč kaže, s kako lahkomiselnostjo se je postopalo se strani vlade glede srednješolske izobrazbe naše mladine in kako so ji bili naši učni zavodi res deveta briga. Pripominjamo, da smo žalibog primorani obregniti se na posamezno osebo, da pa nam ne gre za nikako osebnost, ampak za velikanski interes naroda, ki je spojen z obrazbo in vzgojo mladine.

Pred približno dvemi leti je bil na realki v Idriji nameščen z dekretom vlade kot suplent dr. A. G. V krogih svojih stanovskih tovarišev ter v dijaških se je kmalu začelo govoriti o različnih sumih, ki obstojajo glede strokovne sposobnosti novega suplenta a kmalu tudi glede njegovega političnega vedenja. A. G. je namreč rodom Slovenec a govorice so hotele vedeti da on igra čudno ulogo, ki naravnost meji na politično denuncijanstvo. Povdarjamo, da to to bile govorice, čeravno smo z verodostojne strani obveščeni, da bi znalo biti verjetno, da je A. G. z različnim postopanjem skušal pokriti neko svoje pomanjkanje, o katerem hočemo govoriti.

Ravnatelj realke je namreč zahteval od suplenta, naj predloži listine, ki bodo dokazale njegove študije, katere je dovršil. Po dolgih izbegavanjih je prišlo na dan, da je A. G., ki bi bil lahko poučeval do 7. razreda realke, končal le šest razredov realke in te dni je prišel od naučnega ministrstva odlok, da mora omenjeni suplent še-le polagati srednješolsko maturo.

Zavedamo se vse kočljivosti te zadeve, toda naše informacije so tako zanesljive, da ne smemo molčati. Vprašamo vlado: Kaj je res na zadevi? Zakaj je bil omenjeni suplent imenovan ne da bi bil predložil potrebnih listin? Ali je bilo treba čakati dve leti, dokler se je ta zadeva razbistrila? Zakaj na drugi strani dobri profesorji, priznani pedagogi in lastniki akademičnih spričeval, kakor dr. Čermelj in dr. Kenda niso pripuščen k pouku? Ker vemo, da nam vlada ne bo odgovorila, prosimo naše poslance, da bi ji ta vprašanja sporočili. In še marsikatero vprašanje bi bilo. Mi vidimo v takem urejevanju našega srednješolskega vprašanja le globoko preziranje našega naroda.

V Rimu se zopet govori o vladni krizi. Zadnje razprave v rimskem parlamentu so bile sicer živahne, včasih burne, toda do kakih posebnih uspehov niso dovedle. V več ali manj dolgih govorih so se poslanci bavili z nasilji zadnjih dni, s kritiko vlade in s zahtevami, naj vlada konečno izvojuje mir v deželi. Napeto pa se pričakuje današnja seja parlamenta, kjer se ima razpravljati o notranjem položaju. Šlo bo za to, ali naj vlada ostane pri svojem dosedanjem zadržanju ter dela na to, da se ohrani mir in zatrejo nasilstva z zakonitimi sredstvi ali pa če se ima priti do nekakega izjemnega stanja. Factova vlada je seveda za to, da ostane pri svojem dosedanjem zadržanu, a so močne parlamentarne skupine, ki zahtevajo strojnice na ulico in vojaška sodišča za nasilnike. Najglasnejši so socialisti, a sekundirajo jm nittijanci, deloma popolari, reformisti in demosocialisti. Vprašanje je le, če je ta skupina dovolj močna, da ne samo prevrne vlado ampak da eventuelno prevzame tudi vajeti v svoje roke. V parlamentarnih krogih prevladuje mnenje, da omenjena skupina ni dovolj močna za tak korak. Predvideva se vsled tega, da bo pri razpravi o notranjem položaju sicer mnogo kričanja in protestov, v glavnem pa bo ostalo lepo pri starem.

V zvezi s tem položajem se je vršilo tudi posvetovanje mnistrov, kjer se je sklenilo, da se bo današnja razprava omejila na to, kar je najbolj potrebno in da se bo gledalo, da pride že danes do glasovanja za zaupnico vladi.

Vojaška služba. Vojno ministrstvo je zbralo večje število tolmačev (posebno iz vrst orožnikov), ki poznajo slovenski, hrvaški oziroma nemški jezik ter jih poslalo k poveljstvom posameznih vojaških okrajev, tako da se ne bodo več slišale pritožbe, ki so prihajale iz vseh krajev, češ, da se vojaška poveljstva ne morejo sporazumeti z novinci.

Iz Rima smo prejeli nadalje vest, da bodo rekruti, ki so nezakonski otroci, lahko deležni krajše službene dobe pod istimi pogoji ki so predvidjene za tiste, kateri so po italijanskem občnem zakonu posinovljeni. Prizadeti naj se torej na primernem mestu, eventuelno pri Političnemu društvu «Edinost» v Trstu, informirajo tozadevno. Z ozirom na vstale naše čitatelje se tu ne moremo spuščati v podrobnosti.

Iz Rima prihaja nadalje vest, ki pa ni še uradno potrjena, da je vpoklic rekrutov odgoden. Z ozirom na dejstvo, da se nahaja med proračuni, ki niso bili še v razpravi, tudi proračun vojnega ministrstva, ostaja vse vprašanje preustrojitve vojaške službe odprto. V pričakovanju, da bo začasno finančno leto podaljšano od parlamenta, se **odlaga na nedoločen čas** vpoklic rekrutov iz novih pokrajin rojenih v letu 1901 in 1902 vstevši one, ki imajo služiti samo tri mesece kakor tudi rekrutov iz starih pokrajin rojenih v drugem polletju 1902.

To vest objavlja tudi uradni list «Osservatore Triestino». Povprašali bomo še pri vojaškem poveljstvu v Trstu ter poročali.

Nesreča ali zločin na meji pri Postojni. Objavljamo naslednje pismo, ki nam ga pošilja prijatelj našega lista:

Dne 13. t. m. zvečer so ljudje hodeči po cesti iz Planine v Rakek začutili silen smrad iz grmovja par metrov daleč od ceste. O tem je bilo obveščeno orožništvo, a dne 14. t. m. ob 14. uri je prišla na lice mesta sodna komisija. Slučajno sem bil tudi jaz tam in sem videl vse osebno. Našel se je ustreljen človek, ki je po mojem mnenju že več tednov ležal tam. Ni se moglo dognati identitete mrtveca, postavili so ga v krsto in ga peljali v Planino pol ure daleč, kjer mislim, da ga bodo pokopali, ko komisija logaške sodnije konča svoje delo.

Pri mrtvecu je bil vajden list «Edinost» od 26. avgusta 1920. Naslov na ovitku je bil ta: Fabijančič Fran. — Sveti Ivan 17. — Buzet. Ako je to naslov mrtveca, ne vem. Pri njem sem videl še sledeče, ko ga je komisija pregledovala: V omenjeno «Edinost» je imel zavitih nekaj svežih smokev ter nekaj peres od smokve. Eno celo steklenico, v kateri je bilo nekaj črnega vina, eno steklenico razbito na koščeke; obe steklenici sta bili v beli platneni vrečiči.

Kdor pogreša moža, naj se obrne na orožništvo v Planini pri Rakeku.

Glasbeni večer gojencev in gojenk naše Glasbene Matice, ki se je vršil v soboto zvečer v dvorani Del. kons. društva pri Sv. Jakobu, je izpadel kar najbolje. Dolga vrsta malih glasbenih gojencev in gojenk klavirja in vijoline nas je s svojimi skozinskoz posrečenimi nastopi otroško-prisrčno dirnila, in pri večjih gojencih smo pa že imeli občutek, da stremijo po čim višjem. Nastopili so tudi gojenci solopetja v zelo uspelem kvartetu s svojim učiteljem gosp. Šoncem in nekateri tudi sami. Prijeten je bil tudi mladi vijolinski orkester. Na splošno je to bil lep večer, ki je moralno bogato poplačal dolgi trud naših glasbenih učiteljev. Dvorana je bila do zadnjega kotička polna hvaležnega občinstva. Natančnejše poročilo še prinesemo.

Glasbena Matica v Trstu se tem potom najlepše zahvaljuje vsem onim svojim članom in prijateljem, ki so na lepo uspeli produkciji gojencev in gojenk njene glasbene šole v soboto dne 15. t. m. s prostovoljnimi denarnimi prispevki pripomogli tudi k materijalnemu uspehu te prireditve.

Od Sv. Ivana. V nedeljo, 30. t. m. nastopijo gojenci svetoivanskega otroškega vrtca s pesmicami, deklamacijami in igricami na vrtu «Narodnega doma».

Društvene vesti

Sv. Jakob — predavanje. Predavanje, ki se je imelo vršit danes, se vsled nepričakovanih ovir prenese na jutri ob 9. uri zvečer.

Glasbena Matica v Trstu. Jutri dne 20. t. m. ob 19. uri odborova seja. Na dnevnem redu je predvsem konstituiranje novega odbora, izvoljenega na zadnjem občnem zboru dne 16. t. m. V odbor so bili izvoljeni sledeči: dr. Edvard Slavik, predsednik; gg. Jelica Čokova, dr. Miček Čok, Mihael Gombač, Hinko Pertot, Janko Samec, Kazimir Sancin, Albert Širok, Janko Vovk in Ivan Vovk.

Tržaška sokolska Župa sporoča: Tržaški sokoli, ki se mislijo udeležiti zleta 13., 14. in 15. avgusta so vabljeni na važen sestanek, ki se vrši v petek 21. t. m. ob 8. zvečer v Svetoivanskem Narodnem domu, zunanji pa naj se zglasijo pismeno potom društva pri br. A. Germek-u Vrdela-Trst, kjer dobe vsa tozadevna pojasnila. Imenovani brat sprejema za časa tajnikove odsotnosti tudi vse dopise za tržaško Župo.

Iz tržaškega življenja

Prekrižani računi. V noči od ponedeljka na torek je bilo aretiranih in odpeljanih v zapor v ulici Coroneo pet mladeničev: slasčičar Attlio Zaversnik, star 19 let, stanujoč v ulici Riborgo št. 17; Josip Bernavich, star 21 let, stanujoč v ulici dei Vitell št. 21; Anton Modrich, star 20 let, stanujoč v ulici delle Mura št. 7; Peter Degrassi, star 20 let, stanujoč v ulici della Cattedrale št. 4, in Ivan Cadelli, star 25 let, stanujoč v ulici della Corte št. 4.

Prvi štirje so bili aretirani v ulici Capitelli. Vrteli so se namreč, seveda ne z dobrimi nameni, pred neko trgovino v isti ulici. Tudi Codelli je imel iste namene pred neko trgovino na obrežju Grumula.

Poskušen samomor. Zasebnica Bruna Bubnich, stara 30 let, stanujoča v ulici del Rivo št. 14, je obupala nad življenjem in se hotela včeraj zjutraj zastrupiti s karbolovo kislino. Toda ravno, ko je nesla strup k usťam, so jo zapazili domači in ji izbili steklenico iz rok.

Neusmiljena srca. Pred včerajšnjim sta bila aretirana dva kočijaža: Marijan Furlan, stanujoč na Kjadinu-Sv. Alojzij št. 762, in Anton Petaros, stanujoč na Kjadinu-Sv. Alojzij št. 778. Kočijaža sta bila aretirana, ker sta neusmileno pretepala svoje konje.

Nočni napad. Včeraj zjutraj se je pojavil na rešilni postaji mizar Anton Starc, star 48 let, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni Zg. št. 507. Na glavi je imel rano. Pravil je, da ko se je vračal pred sinočnjim proti domu, je bil med potjo ustavljen od štirih neznancev, katerih eden ga je udaril brez vzroka s palico po glavi in nato zbežal s svojimi tovariši.

Mizar bo okreval v štirih dneh, če ne bo komplikacij.

Denarne zadeve. Brezposelni kotlar Anton Bevilaqua, star 25 let, in brezposelni čevljar Josip Danelon, star 32 let, oba stanujoča v ulici Riborgo št. 22, sta prišla včeraj popoldne — v ulici della Santà — v navskrižje radi denarnih zadev. Moža sta se sprva krstila z najrazličnejšimi mastnimi priimki, končno sta si pa skočila v lase. Tedaj pa ni bilo batin ne konca ne kraja. Šele ko sta zagledala pred seboj dva moža postave, sta se nekoliko pomirila, a obljubila sta si, da ni zadeve še konec. In res, kakih deset minut pozneje sta nadaljevala reševanje svoje zadeve v ulici delle Beccherie seveda v obliki kakor prej.

Pol ure pozneje je pa blo zabeleženo v zapisniku na rešilni postaji: Anton Bevilaqua, ranjen na glavi, na prsih in na obeh rokah; Josip Danelon, ranjen na ustnicah in na vratu.

Radi protipostavne nošnje orožja sta bila včeraj po noči aretirana in odpeljana v zapor v ulici Coroneo dva moška: dijak Ivan Sancin, stanujoč v ulici della Madonnina št. 31, in brezposelni Bruno Luxa, stanujoč v ulici Rigutti št. 24.

Ponesrečena tavina. Včeraj po noči, sta patrulirala dva kraljeva stražnika po ulici del Rivo, sta slišala ropot, ki je prihajal iz bližnje ulice Scalinata. Moža postave, sluteča, da gre za kak vlom, sta se prav na tiho priplazila na vogal ulice della Scalinata. Izza vogala sta imela priliko opazovati, kako so trije možakarja pilili žabnico na vratih klobučarne Bonaventura. Stražnika sta delj časa opazovala to nepošteno nočno delo, končno sta pa planila iz skrivališča. Toda neumorni nočni delavci so ju pravočasno zagledali; pustili so pred klobučarno nekaj vlomilnega orodja in dve veliki, prazni vreči, ter nato zbežali. Moža postave sta se pa spustila za njimi, in še pređen je minulo par minut sta že imela enega v rokah; ostalima dvema se je posrečilo odnesti pete.

Aretiranec je bil peljan na policijski komisariat v ulici Amerigo Vespucci. Tam sprva ni hotel dati svojega imena, pozneje je pa vendarle povedal, da se imenuje Rudolf Ceglar, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni zgornji. Dejal je, da . . . ne pozna sokrivca.

Posledice pijančevanja: blaznost. Stopal je počasnih, negotovih korakov, z bledim otrokom v naročju ob kanalu pri cerkvi sv. Antona novega. Tu pa tam se je za hip ustavil, nekaj zamrmral in šel nato dalje brez cilja. V bližini «zelenega mosta» se je zopet ustavil, posadil otroka pred palačo pomorske vlade, se postavil nato na sredo ulice in začel tuliti kot divja zver. Kmalu se je nabralo okoli njega mnogo radovednih meščanov; eni so ga pomilovali, drugi so ga tolažili.

— Nesrečni človek . . . Pamet se mu je zmešala — so komentirali meščani.

Nenadoma si je napravil nesrečni človek prostor med gnečo; vzel je bledega otroka nazaj v naročje in se postavil ž njim na rob kanala.

— Molči, molči sinko . . . Morje bo najin grob — je pravil nesrečnež otroku.

V tem hipu sta se mu pa približala dva gospoda in mu s težavo zabranila, da ni skočil z otrokom v vodo. Eden izmed teh dveh gospodov je pustil nesrečneža v varstvu navzočih meščanov, in skočil nato v palačo pomorske vlade, od koder je telefoniral k Trevesu. Par minut pozneje sta prišla na lice mesta dva Trevesova bolniška strežnika in odpeljala moža v opazovalnico mestne bolnišnice. Nesrečnež se imenuje: Evgen M., star 44 let, stanujoč v ulici Trento. Pamet se mu je zmešala radi pijančevanja.

Drug slučaj blaznosti. Včeraj ob prvih jutranjih urah se je pojavila v stanovanju Petra B. v ulici S. Spiridione št. njegova sestra Josipina, stara 36 let, stanujoča v Poreču. Ženska je zbežala v blaznosti od doma. V Trst je prišla, da se poslovi od brata Petra, in da si bo tu vzela življenje. Nesrečnico je odpeljal Treves v opazovalnico mestne bolnišnice.

Vesti z Goriškega

Zlato mašo. Redki so primeri zlatih maš. Vendar imamo tak primer dne 23. t. m. v Gorici. Pel jo bo v kapucinski cerkvi vsem priljubljeni g. P. Otokar, doma iz Vrtojbe.

Petindvajsetletnica mašništva. Petindvajsetletnico mašništva so obhajali pretečeni četrtek v Gorici preč. gg. monsignor dr. Josip Ličan, Andrejšek Franc in Matelič Alojzij. Na mnoga leta!

Bovec. V nedeljo, dne 23. tek. meseca ob 5. uri popoldne ponovi pevsko društvo «Rombon» v Bovcu na splošno željo narodn igro v petih dejanjih in sedmih slikah «Deseti brat» in sicer v garaži družbe S. A. P. v Bovcu.

Odbor.

Godbeni krožek se je bil osnoval v Gorici. Kmalu je pristopilo vanj obilo za godbo vnetih fantov, ki so že imeli do danes dva meseca pouk v teoriji. Le eno težkočo ima ta krožek. Nekateri fantje so tako ubožni, da si ne morejo kupiti godal, zato krožek nabira darove. Krožek ima tudi pravila že v tisku in jih dá kmalu v odobritev oblastvu. Če pomislimo, da je namen tega krožka gojiti umetno in resno glasbo ter sodelovati pri raznih naših narodnih prireditvah, in da bo izključeval sodelovanje pri plesih, tedaj lahko uvidimo, da je njegov namen resen in je podpore ne samo potreben ampak trdi vreden.

Pozor pred steklenimi psi! V Orebovljah pri Biljah se je zgodila grozna nesreča, ki bo lahko imela še najhujše posledice. Pred par tedni je neki psiček ugriznil večje število ljudi. Pravijo, da je bil ta psiček vgriznjen od nekega večjega psa. Ko so ljudje zapazili, kako ta mladi pes grize, so ga sicer ubili, toda dalje se za celo zadevo niso več brigali. Kmalu pa je bil poklican v Orebovlje zdravnik iz Gorice, dr. Bačar, in sicer k 11 letnemu dečku Vinku Besednjaku ki je bil težko obolel. Zdravnik je v svoje veliko začudenje dognal že precej zastarelo steklino. Izvedel pa je tudi, da je bilo isti dan oklanih še 12 drugih ljudi. Ubogega dečka je dal takoj prepeljati v goriško bolnišnico, kjer je po groznih mukah še tisto noč umrl. Ostalih 12 pa je poslal takoj v znani Pasterjev zavod v Padovo. Trenutno še nimamo poročil, da-li so že iz nevarnosti ali ne. Vsekakor pa je ta slučaj zelo rešen, ker so se ljudje zavedli nevarnosti šele po preteku precejšnjega časa. Opozarjamo ljudi, da so bolj pozorni v takih slučajih, če se pojavi kak pes, ki obgrize več ljudi. Posebno v tej nenavadn poletni vročini so slučaji steklesti zelo pogosti. Vsak slučaj je treba naznaniti zdravniku.

DAROVI

Iz nabiralnika pri razstavi slovenske šole pri sv. Jakobu L 171.80 za «Šolsko društvo».

Namesto venca na grob pok. Luke Grgič, člana GKD daruje Gospodarsko konsumno društvo v Bazovci L 50.- «Šolskemu društvu».

Borzna poročila.

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 18. julija 1922.

ogrske krone	1.65.— 1.75
avstrijsko-nemške krone	—. 9.— —.11
češkoslovaške krone	48.75.— 49.50
dinarji	26.25.— 26.75
leji	12.50.— 13.50
marke	4.80.— 5.30
dolarji	21.40 — 21.65
francoski franki	181.—.—181.75
švicarski franki	417.—.—421.--
angleški funti papirnati	96.—.— 96.50
angleški funti, zlati	105.50.—107.50
napoleoni	84.50.— 85.50

Tečaji:

Trst, dne 18. julija 1922.

Jadranska banka	129
Cosulich	296
Dalmatia	320
Gerolimich	1515
Libera Triestina	470
Lloyd	1210
Lussino	635
Martinolich	137
Oceania	175
Premuda	365
Tripcovich	225
Ampelea	567
Cement Dalmatia	310
Cement Spalato	246

Mali oglasi

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2'—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4'—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

MOTORNI ČOLN, za visoko morje, nov, dolg 12 m, širok 3'50 m, za približno 100 potnikov 15 ton, dobičkanosen, zavarovan, se proda ali zamenja. Naslov pri upravništvu «Edinosti». 1392

STANOVANJE z zemljiščem iščem kot kolon. Ponudbe pod «B.» na upravništvo. 1393

POSTELJE L 60.—, vzmeti 55.—, žimnice 30, chiffoniers 220.—, ponočne omarice 50.—, žimnice iz dolge volne L 140.—, izredna prilika. Fonderia 3. 1394

POPOLNA SOBA L 700.—, brestova 1400.— in druge bukove, se prodajajo v Fonderia 3. 1395

V SKLADIŠČU pohištva v ul. Geppa 17 se prodajajo po najnižjih cenah: spalne sobe, popolne, z mizo in dvema stolicama po L 1000, poročne sobe z velikimi ogledali od L. 2000.— naprej, obedne sobe, stolice s pravim usnjem od L. 3000.— naprej, garnitura za predsobe, pohištvo za letovišča in vrte, popolne kuhinje in posamezni kosi, pohištvo za urade, velika izbera stolic in naslonjačev. Za preprodajalce in hotelirje posebni popusti. Za izvažanje blago v transitu. 1396

POROČNA SOBA, bukova masivna, svetla, L 1300.—, jedilna soba iz amerikanskega orehovega lesa, z mramorji in brušenimi ogledali L 2200.— druga hrastova L 4200.— kakor tudi druge navadne in luksuzne, se prodajajo po zelo ugodnih cenah v skladišču pohištva, via Udine 25. 1391

V KOBARIDU je na prodaj hiša z vrtom in hlevom, primerna za kmetijo. Natančna pojasnila pri Antonu Uršič, Kobarid 158. 1390

DOBROIDOČA brivnica, na prometnem kraju, brez konkurence, se takoj proda radi poklica k vojakom. Odstopi se tudi obrtnica. Primčić Štefan, Bovec. 1388

PRSNI SIRUP za kašelj, reumazan proti trganju in druga domača zdravila ima vedno lekarna v II. Bistrici. 28/5

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove karakter in usodo življenja. Sprejema od 9 do 7, Gorica, Piazza Vittoria 4, I. 1189

POZOR! Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita. via Madonnina 10. I. 16

KNJIŽEVNA NOVOST!

ŠEST MLADINSKIH IGER

Spisala Josip Ribičič in Ivan Vouk.

Izdalo in založilo društvo Prosveta v Trstu.

Cena broš. knjigi 5 L, vezani 7 L. — Cena posameznim snopičem 1'50 L.

I. snopič Jos. Ribičič: «Vraže», trodejanka.

II. snopič Jos. Ribičič: «Škrati», dvodejanka in «Pri Sv. Petru», enodej.

III. snopič Jos. Ribičič: «Čudodelna srajca» in «Mladje» enodejanki.

IV. snopič Iv. Vouk: «Trije snubci», tri slike.

Na prodaj v naslednjih knjigarnah:

J. Štoka, Trst, ulica Milano, Trani, Trst, ulica Cavana, Kat. tisk. dr. v Gorici, ulica Carducci, kakor tudi pri «Prosveti», Trst, ul. Fabio Filzi št. 10, I.

Prijeten jajčasti okus

je znak testenin „PEKATETE". Ako jih kuharica skrbno pripravi, je ni boljše jedi te vrste. (63/3)

Tržaška zadruga delavcev

za majoliko in izdelovanje podov

reg. zadruga z o. z.

Trst, Via dell' Olmo štev. 6.

PODRUŽNICI:

Gorica — Via Garibaldi št. 20

Monfalcone — Via Friuli št. 614

Zaloga in delavnica majoličnih peči in štedilnikov. 65

Izbera majoličnih plošč za stene in keramičnih plošč za pode.

Prevzema se delo v okolici

! KDOR HOČE KAJ KUPITI KDOR HOČE KAJ PRODATI KDOR IŠČE SLUŽBE, ITD. INSERIRAJ V »EDINOSTI« !

SREBRNE KRONE

plačuje po višjih cenah kakor vsi drugi kupci

ALBERT POVH - Trst, Via Mazzini št. 46 (prej Via Nuova) 10

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica L 15,000.000 Rezerve L 5,100.000

Dunaj, Opatija, TRST, Zadar. (1)

Afilirani zavodi v Jugoslaviji: **Jadranska banka, Beograd** in njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviču, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu.

Afilirani zavod v New-Yorku: **Frank Sakser Stade Bank.**

Izvršuje vse bančne posle.

PREJEMA VLOGE

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4%.

Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio štev. 5 — Via S. Nicolò štev. 9.

Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna posluje od 9. do 13. ure.

PODLISTEK

I. S. TURGENJEV:

RUDIN (44)

(Iz ruščine prevedel **Ivan Vouk.**)

— Nikakega.

— Čemu sva tako nesrečna! Podel človek, ta Pandalevski! . . . Vi me vprašujete, Natalija Aleksejevna, kaj nameravam jaz napraviti? V glavi se mi vrti — ničesar se ne morem domisliti . . . Čutim le svojo nesrečo . . . čudim se, kako morete ohraniti svojo hladnokrvnost! . . .

— Ali mislite, da mi je lahko? — je rekla Natalija.

Rudin je začel hoditi po jezu. Natalija ni spustila oči z njega.

— Vaša mati vas ni nič izpraševala o tem? — je vprašal končno.

— Ona me je vprašala, če vas ljubim.

— No . . . in vi?

Natalija je pomolčala.

— Nisem tajila.

Rudin jo je prijel za roko.

— Vedno in v vsem plemenita in velikodušna! Oj, deviško srce — to je čisto zlato! Ali je vaša mati v resnici tako odločno izrazila svojo voljo glede nemogočnosti najine poroke?

— Da, odločno. Saj sem vam že povedala: ona je prepričana, da se ne mislite poročiti z menoj.

— Torej me ima za sleparja! S čim sem to zaslužil?

In Rudin se je prijel za glavo.

— Dmitrij Nikolajič! — je rekla Natalija: — midva izgubljava čas zastonj. Pomislite, da se zadnjič vidiva. Nisem prišla sem ne jokati, ne tarnati — saj vidite, da ne jočem — prišla sem po svet.

— Toda kakšen svet naj vam dam, Natalija Aleksejevna?

— Kakšen svet? Vi ste moški: jaz sem se naučila verjeti vam, in verjela vam bom do konca. Povejte mi, kaj nameravate vi napraviti?

— Kaj nameravam? Vaša mati me pošlje najbrže od hiše.

— Morda. Že včeraj mi je izjavila, da bo morala pretrgati znanje z vami . . . Toda vi mi niste odgovorili na moje vprašanje.

— Na katero vprašanje?

— Kaj mislite, kaj nama je zdaj storiti?

— Kaj nama je storiti? — je rekel Rudin: — samo ob sebi se razume, da se morava pokoriti.

— Pokoriti, — je zateglo ponovila Natalija in ustna so ji posinela.

Pokoriti se morava usodi, — je nadaljeval Rudin. — Kaj naj napraviva! Jaz dobro vem, kako bridko, težko, neznosno je to; toda sami presodite, Natalija Aleksejevna, jaz sem ubog . . . Res je, mogel bi delati; toda recimo, da bi bil jaz tudi bogat, ali bi mogli vi prenesti nasilno ločitev od svoje rodbine, jezo svoje matere? . . . Ne, Natalija Aleksejevna, kaj takega ni mogoče. Pač nama ni bilo usojeno priti skupaj, in sreča, o kateri sem sanjal ni zame!

Natalija je nenadoma zakrila obraz z rokami in zajokala. Rudin se ji je približal.

— Natalija Aleksejevna! draga Natalija! — je vzkliknil ognjevito: — ne jočite za Boga, ne mučite me, potolažite se . . .